

Arjen Brinkmann, directeur Branche Vereniging Organische Reststoffen:

'Afstoffenregelgeving omvormen tot grondstoffenregelgeving'

De directeur van de Branche Vereniging Organische Reststoffen, Arjen Brinkmann, pleit voor het omvormen van de afvalstoffenregelgeving tot grondstoffenregelgeving. Vanwege de gevoeligheid van het woord afval in relatie tot de verwaarding van biomassa en organische reststromen in de biobased economy, is een wijziging volgens Brinkmann op zijn plaats.

Eind jaren tachtig en begin jaren negentig is het fundament gelegd van het Nederlandse afvalbeleid. Een belangrijk element hiervan is de zogenaamde Ladder van Lansink die een voorkeursvolgorde specificeert voor de wijze waarop met afvalstoffen moet worden omgegaan: bovenaan staat preventie, gevolgd door hergebruik, onderaan staat storten. Daarnaast is beleid ontwikkeld gericht op specifieke afvalstromen, waaronder organische reststromen. Zo is voor gft-afval sinds 1994 de gescheiden inzamelplicht van kracht, met het doel om deze reststroom om te zetten in compost. De Branche Vereniging Organische Reststoffen (BVOR) behartigt daarbij de belangen van bedrijven die organische reststoffen op duurzame wijze opwerken tot biobased producten. De organisatie vertegenwoordigt de meerderheid van de composteerbedrijven in Nederland en ook van vergistingsinstallaties en producenten van biomassa voor energieproductie.

Diversificatie

'Na een aanvankelijk moeizame start heeft de sector zich in de loop van de jaren geprofessionaliseerd', memoreert Brinkmann. 'Van het aanvankelijk slechte (afval) imago van compost is zelfs niets meer over. Compost vindt zijn afzet in diverse segmenten, variërend van akkerbouw tot potgrond en van sierteelt tot bomengrond. De vraag is al jaren groter dan het aanbod.'

Brinkmann signaleert bij de traditionele composteerbedrijven een diversificatie. 'Het bekendste en qua volume grootste voorbeeld hiervan, is de afzet van houtige biomassa voor energieproductie. In met name groenafval bevindt zich een behoorlijk deel hout, bijvoorbeeld snoeihout, dat zich na bewerking goed leent voor bio-energieproductie. De diversificatie van eindproducten van bedrijven die organische reststromen verwerken zal zich in de komende jaren verder doorzetten. Een belangrijke reden is de scherpe daling van de tarieven voor inname van reststromen: daar waar deze bedrijven traditioneel vooral geld verdienden 'aan de poort' moeten zij nu meer geld verdienen met producten.'

Schaalgrootte

Een onbedoeld positief effect is volgens Brinkman dat traditionele composteerbedrijven in toenemende mate hun businessmodel omgooien: van traditionele afvalverwerker zijn het producenten van biobased producten geworden. 'Er zijn tal van innovaties gaande rond technologieën voor de opwerking van organische reststromen: bedrijven kijken naar grasraffinage, de winning van vetzuren, torrefactie en pyrolyse, het winnen van vezels en het maken van plaatmateriaal uit gras, enzovoorts', duidt Brinkmann. 'Op dit moment zijn deze technologieën voor het overgrote deel op pilot- of demonstratieschaal operationeel. Wij voorzien als koepelorganisatie dat er in de toekomst een belangrijke rol blijft bestaan voor compostproductie. De vraag naar compost zal structureel hoog blijven in een biobased economy die veel van het producerend vermogen van de bodem

vraagt. Daarnaast blijft compostering voor een deel van de organische reststromen (kosten)technisch vooralsnog de meest aantrekkelijke optie blijft.' De bestaande bedrijven die organische reststromen op bedrijfsmatige en duurzame wijze be- en verwerken vormen in Nederland een logistiek netwerk van ruim honderd inrichtingen. 'Zij worden ook wel aangeduid als biomassawerven', vertelt Brinkmann. 'Tezamen vormen zij een logische basis voor de nog hoogwaardiger benutting van organische reststromen in de biobased economy. De bedrijven zijn gewend te werken met kwaliteitssystemen en certificeringen van processen en producten, zaken die belangrijker worden naarmate de afzet van grondstoffen en producten hoogwaardiger wordt. Daar komt bij dat voor het produceren van hoogkwalitatieve biobased grondstoffen en producten altijd een minimale schaalgrootte nodig is, die veel van deze bedrijven kunnen leveren. Tenslotte bestaat bij deze bedrijven ervaring met het omgaan van het heterogene karakter van reststromen, die sterk seizoens- en plaatsafhankelijk is.'

Voor organische reststromen die (nog) geen positieve marktwaarde hebben, is de afvalstoffenregelgeving vooralsnog van groot belang. Brinkmann: 'Zou die vervallen, dan verdwijnen ook alle samenhangende verplichtingen rond monitoring, bijvoorbeeld de meldingsystematiek. Het is dan volstrekt onduidelijk waar stromen naartoe gaan: naar hoogwaardig hergebruik of wellicht toch naar (semi-)illegale goedkope alternatieven? De afvalstoffenregelgeving is geen bottleneck voor hoogwaardig hergebruik: in de jaren tachtig werd in Nederland negentig procent van alle afval gestort, nu wordt meer dan tachtig procent van alle afval, waaronder organische reststromen, hergebruikt. Dat is dankzij, en niet ondanks, de afvalregelgeving. Het kader van de afvalstoffenregelgeving is en blijft dus gewenst, tegelijkertijd ligt het woord afval dus gevoelig als het gaat om biomassa en organische reststromen. Wellicht is het daarom goed om het woord "afval" in de bestaande regelgeving te vervangen door het woord "grondstof".'

